

Tisztelt Szülők!

Április 10-én nyilvánossá vált a 2014/2015-ös év hivatalos tankönyvjegyzéke, melyet az Oktatási Hivatal honlapján tettek közzé. A tankönyvjegyzéken 343 kiadványunk szerepel, a Mozaik Kiadó a legnagyobb tankönyvkiadó vállalkozás, a jelenlegi tanévben mintegy 4,5 millió kiadványunkból tanulnak a diákok.

A Köznevelési Államtitkárság és a KLIK az állami fenntartású iskolák számára egy jelentősen szűkített választható tankönyvlistát tett közzé azzal, hogy gyakorlatilag kötelező ebből választani. A lista döntően a frissen állami tulajdonba került két kiadó (Nemzedékek Tudása Kiadó, Apáczai Kiadó) könyveit tartalmazza, néhány kiadvány erejéig más kiadók könyvei is szerepelnek.

Önöknek, akik ma a teljes tankönyvköltség közel felét (mintegy 7 milliárd forintot) fizetik, mi a véleményük arról, hogy kötelező az államit venniük, különösen abban az esetben, ha a pedagógus vagy az iskola szakmailag nem ért egyet a kötelezően választandó könyvekkel? Kötelezhető-e a szülő arra, hogy az iskola esetleg ellentétes szakmai véleményének tudatában aláírja az állami tankönyvek megrendelését?

Arra szeretnénk kérni Önöket, hogy tájékozódjanak az iskolájukban arról, hogy a szakmai munkaközösségek a szűkített listában szereplő könyveket megfelelőnek tartják-e, vagy van-e a tankönyvjegyzéken olyan könyv, amely jobban megfelelne a szakmai elvárásoknak, a diákok érdekeinek és az iskola helyi tantervének. Véleményünk szerint különösen **a tankönyvekért fizető szülőknek jogában áll kifejezni tiltakozásukat az iskola fenntartójánál**, ha úgy érzik, hogy gyermekük számára az elérhető könyvek közül nem a legjobbat biztosítják.

Az iskola kezét természetesen megköti a fenntartótól való függés, azonban **a szülők összefogása segíthet** a fenntartó meggyőzésében, vagy akár a szakmailag megfelelőnek tartott kiadványok beszerzésében. A Mozaik Kiadó ebben partner kíván lenni, és minden segítséget és kedvezményt igyekszünk megadni, és a közvetlen kiadói megrendeléseket teljesítjük akár augusztusi szállítással és szeptemberi fizetéssel is. **A szülőknek, szülői közösségnek jogában áll bármilyen taneszközt önállóan beszerezni**, az iskolai könyvtárakban meglévő állomány pedig sok helyen eleve alkalmas az ingyenes ellátásra jogosult diákok taneszközeinek kölcsönzésére. Az iskolai tankönyvrendelés keretein kívül bármilyen taneszköz beszerezhető, a pedagógusnak jogában áll a kerettantervi anyagot bármiből, de akár tankönyv használata nélkül is megtanítani.

A választás szabadsága

Véleményünk szerint nagyfokú diszkrimináció, hogy a nem állami fenntartású iskolák diákjai számára a tankönyvjegyzékről valamennyi tankönyv szabadon választható, a KLIK fenntartásában álló iskolák számára csak ebből a szűk „javasolt listából” szabad rendelni.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 63. § (1) szerint „a pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy ... c) a helyi tanterv alapján, a szakmai

munkaközösség véleményének kikérésével **megválassza az alkalmazott tankönyveket**, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.”

Ebből következően véleményünk szerint a pedagógusoknak **a köznevelési törvényben biztosított joga a tankönyvek kiválasztása**, ezt egy fenntartói utasítás nem írhatja felül!

A lista összeállítása vélhetően nem szakmai alapon történt

Alapvető problémának tartjuk, hogy az állami fenntartású iskolákban a tankönyvválaszték szűkítése vélhetően nem szakmai indokok mentén történt, ezáltal **súlyosan sérül a diákok joga arra, hogy számukra a legmegfelelőbb taneszközöket rendelhessék.**

A szülők és a diákok szempontjából közelítve a választék ilyen módon való szakmaiatlan szűkítése aggályos, hiszen a szülők egy jelentős része számára az a legfontosabb szempont, hogy **a gyermekek számára a lehető legjobbat, és nem feltétlenül a legolcsóbbat válasszák.** A szülő és a diák érdeke az, hogy a gyermeket olyan pedagógus tanítsa, aki azonosulni tud a megrendelt tankönyvvel és taneszközzel. Meg kellene tehát hagyni a szülők számára azt a lehetőséget, hogy eldöntsék, mi a fontosabb: a tankönyvek ára vagy a minősége, és amennyiben az iskola szakmai munkaközössége szerint van a tankönyvjegyzéken a szűkített listában szereplő tankönyveknél használhatóbb könyv, a szülők – különösen akik fizetnek a tankönyvekért – eldönthessék, hogy ehhez hozzájárulnak-e. Ez sok esetben nem is jelentene feltétlenül drágább megoldást.

A lista összeállítása során figyelmen kívül hagyták a tankönyvek jóváhagyásakor készült független szakmai értékeléseket, azaz sok esetben a legszínvonalasabb, legmagasabb pontszámot elért tankönyveket kihagyták a listából. Ez azért magyarázatra szorulna. A tankönyvek értékelési adatlapjai az Oktatási Hivatalban rendelkezésre állnak.

Ahogy az is magyarázatra szorulna, hogy hogyan lehet egy egész sor olyan tankönyvet, tankönyvcsaládot egyetlen mozdulattal likvidálni a magyar tankönyvkínálatból, amelyből jelenleg 50-60 ezer gyerek tanul évfolyamonként, azaz abszolút piacvezetők? Ezeket a tankönyveket a pedagógusok szakmai alapon választották és ítélték meg a legjobbnak.

Talán magyarázatra szorulna az is, hogy a magyar tankönyvek között az egyik legnagyobb presztízsű díjjal, az Európa Legjobb Tankönyve Ezüst Díjjal kitüntetett mozaikos *Környezetünk titkai* piacvezető tankönyvcsalád (évfolyamonként 40-50 ezer diák használja), hogyan tud kiesni a választható könyvek közül? Érthetetlen az is, hogy az 1-12. osztályig ívelő, egymásra épülő, többszörös Szép Magyar Könyv díjas, szinte minden évfolyamon piacvezető mozaikos *Sokszínű matematika* tankönyvcsalád kötetei közül csupán a 10. és a 11. évfolyamos kötet került a „kiválasztottak” közé.

Ütközés az iskolák helyi tanterveivel, pedagógiai programjaival

Az iskolák az elmúlt évben az új kerettantervek alapján kidolgozták az új helyi tantervüket, és a 2013/2014-es tanévre ennek megfelelően rendeltek szakmailag megfelelő új tankönyveket az 1., 5. és 9. évfolyamon. A jelenlegi tankönyvválaszték szűkítése miatt azonban sok esetben a megkezdett sorozatok folytatására nincs lehetőség.

Az iskolák pedagógiai programjában a legtöbb esetben egymásra épülő tankönyvcsaládok használatát preferálják. Ily módon biztosított az egységes szellemiség, az ismeretek egymásra épülése. Mivel a központi kerettantervek két éves bontásban készültek, azaz az ismeretek nincsenek évfolyamokra lebontva, az egyes tankönyvek más-más logika alapján, más-más sorrendben építik fel az egyes évfolyamok témaköreit, így a tantervi követelményeket a két évfolyam tankönyvei csak együttesen fedik le.

Hol van ebben a rendszerben a diák érdeke, hol marad az iskolai oktató-nevelő munka egyik legfontosabb eleme, a folyamatosság és a következetesség? Miért kell a 2014/2015-ös tanévre tankönyvet váltania az iskoláknak, ha egy év múlva úgyszólván jönnek az új tankönyvek („újgenerációs” OFI-s könyvek)?

Tartós tankönyvek, „olcsóság”

Az iskolákban több milliárd forint értékű tartós tankönyvi állomány van, ennek jelentős részét vadonatúj tankönyvként a jelenlegi tanévre rendelték az iskolák, ezek a tankönyvek még sok évig használhatók lennének. Ennek jelentős részét amiatt kell majd kidobni, mert pótlásként már nem lehet ezekből rendelni, hiszen nincs a „javasolt listában”.

Az egész átalakítást a szakmai színvonal biztosításával és a könyvek árának csökkenésével magyarázták. A tankönyvek mindenkori maximált árát miniszteri rendelet szabályozza, azaz ha valóban az árak csökkentése lenne az elsődleges cél, akkor azt rendeletben lehetett volna szabályozni. A listán azonban vannak olyan kötelezően választandó könyvek is (irodalom 9., 10.), amely **egy tantárgy esetén is 790 Ft-tal, illetve 990 Ft-tal drágábbak**, mint a régóta piacvezető, 50-60 ezres példányszámban használt nagyműltű Mohácsy-sorozat könyvei (Krónika Nova Kiadó), amelyek a tankönyvjegyzéken szerepelnek, de most nem választhatók. Ezekből a könyvekből pedig tízezres mennyiségben vannak az iskolai könyvtárakban.

És mit kaphat ma a diák vagy a tanár az adott könyv áráért pluszban? A Mozaik Kiadó digitális tananyagait jelenleg több mint 2000 iskolában használják, ezeket a tankönyv mellé ingyenesen biztosítja a kiadó. A diákok mozaikos tankönyvében egyedi kód van, amellyel a diák egy évig ingyenesen hozzáfér a tankönyvének digitális változatához, kiegészítő digitális anyagokhoz, interaktív feladatokhoz, videókhöz, 3D animációkhoz. A mozaikos tankönyvek árában tehát egy 8 év alatt kifejlesztett, világszínvonalú digitális oktatási rendszer használata is benne foglaltatik, amely ma Magyarországon a legszélesebb körben használt e-learning rendszer. A digitális írástudás fejlesztése pedig kiemelt szempont valamennyi országban. A kiadó digitális tananyagairól a **www.mozaik.hu** honlapon tájékozódhatnak.

Szeged, 2014. április 15.

Üdvözlettel:

Reményfy Tamás

ügyvezető igazgató

Mozaik Kiadó, Szeged